

[वेळ: ३ तास]

[गुण:100]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र.१ मानवी भाषेची स्वरूप आणि लक्षणे सविस्तर सांगा. २०
किंवा
 भाषेच्या विविध व्याख्या सांगून भाषेची कार्ये स्पष्ट करा.
- प्र.२ समाज संस्कृती ही संकल्पना स्पष्ट करून समाज आणि संस्कृती सहसंबंध स्पष्ट करा. २०
किंवा
 भाषा आणि समाज यांचा अन्योन्य संबंध आहे सोदाहरण स्पष्ट करा.
- प्र.३ भाषेच्या व्याख्या देऊन भाषेच्या ज्ञासाची कारणे सांगा. २०
किंवा
 बोली भाषा समोरील आव्हाने कोणती ते सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.४ खालील प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा. ३०
 अ) मानवेत्तर प्राण्याची भाषिक संप्रेषण पद्धती सांगा.
किंवा
 भाषा आणि मानव
 ब) मानवी भाषा विकास पद्धती
किंवा
 भाषेच्या प्रगतीचे निकष
 क) प्रमाण भाषेची आवश्यकता
किंवा
 बोलीचे व्याकरण व कोश रचना महत्व
- प्र.५ खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही पाच) १०
 १ 'भाषा आणि भाषाविज्ञान' हा ग्रंथ कोणत्या अभ्यासकाचा आहे?
 २. मानवी भाषेची सात लक्षणे कोणी सांगितली आहेत?
 ३. भाषेच्या विकासाच्या कोणत्याही दोन पायऱ्या लिहा.
 ४. भाषिक सापेक्षतावादाचा सिद्धांत कोणी मांडला?
 ५. संस्कृतीचे दोन प्रकार सांगा.

६. बोलीच्या प्रदेशानिष्ठ व रचनासंबंधी निरीक्षणे मांडणाऱ्या अभ्यास क्षेत्रास काय म्हटले जाते?
७. एका निश्चित भागात किंवा भौगोलिक क्षेत्रात जी भाषा बोलली जाते तिला काय म्हणतात?
८. 'बोलीभाषाविज्ञान' याचे दुसरे नाव सांगा.
९. बोलीचे कोणतेही दोन प्रकार लिहा.